

Prosjekt Likestilling

2018 - 2025

PROSJEKTBEKRIVELSE, PROSJEKT LIKESTILLING 2018 - 2025

Innhold

1. Om idrettskretsen	side 2
2. Utfordringer innen likestilling	side 2
3. Mål og resultater	side 3
3.1 Effektmål	side 3
3.2 Resultatmål	side 4
4. Prosjektet Overordnet	side 5
4.1 Forprosjekt	side 5
4.2 Hovedprosjekt	side 5
5. Metode	side 6
5.1 Forprosjekt	side 6
5.2 Hovedprosjekt	side 7
6. Sentrale samarbeidspartnere	side 7
7. Rapportering	side 8
8. Budsjet	side 8
8.1 Forprosjekt	side 9
8.2 Hovedprosjekt	side 9

1. Om idrettskretsen

Hedmark idrettskrets er en av 19 idrettskretser i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF). Hedmark idrettskrets hadde per 31.12.2017 i underkant av 80 000 medlemskap, ca. 370 idrettslag og 21 idrettsråd. Overordnet visjon for kretsen er «Idrettsglede for alle». Idrettskretsen samarbeider med Hedmark fylkeskommune og dette er avgjørende for å opprettholde og utvikle idrettstilbudet i fylket. Dugnadsarbeid og medlemsinntekter utgjør idrettslagenes viktigste inntektskilder. Ved siden av dette er det fylkeskommunale tilskuddet vesentlig for grunnfinansiering for driften av idretten i Hedmark, gjennom særkretser og idrettskrets.

Hedmark idrettskrets har en viktig koordinerende rolle i arbeidet med å ha en velfungerende idrettsorganisasjon i Hedmark. Idrettskretsen jobber med oppgaver som er av felles interesse for alle idretter i fylket. Idrettskretsen skal utføre lovpålagte oppgaver som er beskrevet i NIFs lov og arbeidet etter målsetningene i Idrettspolitisk Dokument og kretsens Virksomhetsplan.

Idrettskretsen fremmer likestilling spesielt via arrangementet Idrettshelga Innlandet 2018, samt gjennom daglig drift via oppfølging av NIFs Lov og ungdomssatsningen. Likestillingsproblematikk skal fremmes ut til alle grupperinger i Innlandsidretten.

2. utfordringer innen likestilling

Likestillingsloven av 1979 stadfester at menn og kvinner har like rettigheter på alle samfunnsområder. Likestilling er en menneskerettighet og en demokratisk grunnverdi. Alle skal, uavhengig av sin bakgrunn, ha like muligheter til samfunnsdeltakelse. Norsk likestillingspolitikk legger opp til at offentlige myndigheter og alle virksomheter skal jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Kvinneandelen blant kvinnelige ledere i norsk idrett gjenspeiler ikke medlemsmassen som består av 40,5 prosent kvinner, og Norges Idrettsforbund viser til at kun 13 prosent av alle presidenter i særforbund er kvinner, 21 prosent av kretsledere er kvinner, kvinnelige generalsekretærer i særforbund utgjør kun 20 prosent, mens det er 37 prosent kvinnelige organisasjonssjefer i idrettskretsene. Hedmark idrettskrets i samarbeid med Hedmark Fylkeskommune ønsker å avdekke hvilke hindringer og utfordringer som ligger i grunn, for at ikke flere kvinner blir engasjert i sentrale lederroller innen idretten.

Gjennomføring av målrettede tiltak for å inkludere flere kvinner krever systematisk arbeid over tid og likestillingsperspektivet må ivaretas i planverk og daglig aktivitet i idrettslag. Det er et krevende arbeid fordi dagens hindre for likestilling både er synlige og mer usynlige i form av holdninger, fordommer og strukturer. Gjennom «Prosjekt Likestilling» ønsker vi å bidra til bevisstgjøring og holdningsendringer knyttet til kvinners deltagelse i trener- og lederposisjoner i Innlandsidretten. I programerklæring nr. 6 i Idrettspolitisk dokument (- 2019) er idretten forpliktet til å: «Engasjere flere kvinner og unge i trener- og lederrollen».

Helga Aune ved Institutt for Offentlig rett ved Universitetet i Oslo viser til at norske kvinner fortsatt diskrimineres på individuelt grunnlag. Aune mener også at denne diskrimineringen skjer som et resultat av grunnleggende samfunnsstrukturer som har det stereotipe kjønnsrollemønsteret som en

betingelse i bunn. Hedmark Idrettskrets ønsker å jobbe målrettet mot disse grunnleggende samfunnsstrukturer i Norsk idrett for å få et bedre bilde på hvorfor det finnes få kvinner i trener- og lederposisjoner.

3. Mål og resultater

Prosjektbeskrivelsen definerer en prosjektutforming som krever to sett med målsettinger. Det defineres et sett med mål som omhandler måloppnåelsen for forprosjektet, samt et sett med mål for hovedprosjektet og de tiltak som igangsettes som tilsvar på resultatene fra forprosjektet.

Forprosjektet har som mål å bidra til en felles forankring omkring de problemstillinger som opprettholder en idrett med manglende likestilling i roller. I et samfunnsperspektiv er det ønskelig å oppnå en mer likestilt idrett der antallet kvinnelige trenere på alle nivåer øker, samt en mer jevnbyrdig fordeling mellom kjønnene i sentrale roller på ulike nivåer i Innlandsidretten. Vi definerer sentrale roller som et bredt utvalg av lederroller i idretten, både på organisasjonsnivå og på aktivitetsnivå. Eksempler på lederroller er styreleder, nestleder, daglig leder, sportslig leder, trener, lagleder, arrangementsansvarlig og dommer.

Målsetningene i forprosjektet fordrer at det vil være nødvendig med oppfølging i langsiktige prosesser, for å kunne måle holdningsendringer og endringer i andelen kvinnelige ledere i sentrale roller, samt at det er forventet at en endring i nåsituasjonen i retning en mer likestilt idrett, både vil kreve strukturelle og kulturelle endringer.

3.1 Effektmål

Effektmålene skal beskrive hvilke langsiktige effekter eller gevinster som oppnås av henholdsvis forprosjekt og hovedprosjekt. Følgende effektmål er definert for forprosjektet:

- Det skal på bakgrunn av resultater fra nettverksarbeid og kartlegging defineres en hovedmålsetning for videre arbeid med å øke antallet kvinnelige ledere i sentrale roller på alle nivåer i Innlandsidretten.
- En detaljert tiltaksplan for å øke antallet kvinnelige trenere i Innlandsidretten skal være ferdigstilt ved endt forprosjektperiode.
- Ved endt forprosjektperiode skal det foreligge en detaljert tiltaksplan for å øke antallet kvinnelige ledere i sentrale roller, i idrettslag i Innlandet.

Effektmålene for hovedprosjektet er utfordrende å konkretisere, da de avhenger av resultatene fra forprosjektet. Det vil imidlertid uansett utfall av forprosjektet være en målsetning å øke antallet kvinner i sentrale roller, og det er nærliggende at dette kan måles ved gjentakende undersøkelser av antallet kvinner i trenerverv og øvrige sentrale lederverv på alle nivåer i Innlandsidretten. Man kan også måle effekter ut fra å observere eventuelle holdningsendringer i spørsmål rundt hvordan aktive stiller seg til kvinnelig lederskap. Et like sentralt perspektiv er hvordan kvinner selv stiller seg til mulig lederrolle på ulike nivåer innen idretten, både aktivitetsrettede roller og administrative lederroller. Prosjekteiers hypotese vektlegger at det er kulturelle barrierer som hever terskelen for

kvinnelig deltakelse og kvinners motivasjon for å søke lederverv innen idretten. I den forbindelse er det satt strenge krav til effektmålenes målbarhet. Prosjektgruppen skisserer følgende effektmål innen 2025:

- Antallet kvinner som deltar i trenerkurs fordobles i løpet av prosjektperioden (målt i totalt antall fordelt på de ulike kurstilbudene frem til 2025). Målsetting gjelder de sær idretter som tas inn i trenerdel av prosjektet. To (2) sær idretter inviteres inn i prosjektet i 2019.
- Ved endt hovedprosjektperiode skal andelen kvinnelige trenere i de utvalgte idrettene økes med 20 prosent (alle nivåer).
- Ved endt hovedprosjektperiode skal antallet kvinnelige styreledere i idrettslag/klubber i Innlandet øke til minimum 40.0%.
- Ved endt hovedprosjektperiode skal man kunne observere signifikant positiv endring i idrettsorganisasjonens holdning til kvinnelige ledere.
- Ved endt hovedprosjektperiode skal man kunne observere en signifikant positiv endring i aktives holdning til det å ha kvinnelig trener.
- Ved endt hovedprosjektperiode skal man kunne observere en signifikant positiv endring i kvinners ønsker og motivasjon til å påta seg leder- eller trenerverv innen idretten.

3.2 Resultatmål

Resultatmålene skal beskrive hvilke konkrete målsettinger som er oppnådd når henholdsvis forprosjektperiode og hovedprosjektperioden er slutført. Etter endt forprosjekt skal følgende resultatmål være nådd:

- Tverrsektorielt nettverk skal være opprettet.
- Det nevnte nettverket skal ha definert og diskutert hovedutfordringer og problemstillinger for likestilling i Innlandsidretten.
- Kartlegging gjennomført for å finne nåsituasjonen.

Resultatmålene for hovedprosjektet vil bli konkretisert som et resultat av endt forprosjekt. Det er likevel implisitt at en videreføring av prosjektet vil initiere konkret handling. Foreløpige resultatmål vil dermed kunne defineres som:

- Gjennomført organisasjonsrettet tiltak for idrettsorganisasjoner i alle ti regioner i Innlandet.
- Gjennomført holdningsendrende tiltak rettet mot trenermiljø i alle ti regioner i Innlandet.

4. Prosjektet overordnet

Gjennom «Prosjekt Likestilling» ønsker vi å sette fokus på hindre for kvinnelig deltagelse som trenere og ledere på alle nivåer i idretten. Videre skal prosjektet iverksette konkrete tiltak for å bidra til en mer likestilt Innlandsidrett. Hedmark idrettskrets jobber kontinuerlig for at alle mennesker gis mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov, og uten å bli diskriminert på grunn av livssyn, seksuell orientering eller etnisk opprinnelse. Idrettskretsen skal være en positiv verdiskaper for individ og samfunn. Prosjektets innhold vil være avhengig av ulike faktorer, og vi ønsker å danne et bilde av hvilke problemstillinger som finnes gjennom ulike hjelpemidler og bidrag fra våre samarbeidspartnere.

Hedmark idrettskrets planlegger å gjennomføre «Prosjekt Likestilling» med en todelt struktur som består av forprosjekt og hovedprosjekt.

4.1 Forprosjekt

For å kunne avklare de ulike problemstillingene knyttet til likestilling i Innlandsidretten, vil forprosjektet bestå av to deler; vi vil gjennomføre en kartlegging med bred deltagelse fra kvinnelige medlemmer i Innlandsidretten, og nettverkssamlinger med inviterte samarbeidspartnere for å samle kunnskap og erfaringer tilknyttet likestillingsspørsmål og relevante tiltak. Vi kjenner til at Høgskolen Innlandet har gjennomført en nasjonal kartlegging, «Profiling Coaches of Norway» (heretter ProCoN) som presenterer aktuelle tema for forskning på trenere. Vi vil koordinere resultatene fra ProCoN med «Prosjekt Likestilling» i samarbeid med Høgskolen Innlandet.

En viktig del av forprosjektet vil være å etablere et fora med aktører som via erfaringsdeling og deling av kompetanse, kan bidra til å drive prosjektet fremover.

Hedmark Idrettskrets ønsker å se hele regionen under ett i forbindelse med prosjektet. Dette innebærer at vi søker å gjennomføre forprosjekt og hovedprosjekt i begge fylker. Hedmark Idrettskrets er kjent med at Norges Idrettsforbund og Norges Skiforbund har opprettet mentorprosjekt for å øke antall kvinnelige ledere i idretten/skiidretten. Det er naturlig at forprosjektet bygger på erfaringene fra disse initiativene som en del av kartleggingen. Det forventes at både erfaringer og metodikk kan nyttes i forbindelse med hovedprosjektet.

Ved å kommunisere kvinners egne erfaringer fra idretten tilknyttet likestillingsspørsmål, oppnår vi en oversikt over utfordringene og kan deretter jobbe med å sette konkrete tiltak i prosjektet videre. Kartleggingen vil søke å definere konkrete barrierer til deltagelse og begrunnelser til hvorfor kvinner i mindre grad enn menn, tar på seg verv som trenere og ledere. Nettverkssamlingene vil komme til å bli basert på kartleggingsresultatene.

4.2 Hovedprosjektet

Forprosjektet skaper grunnlag for og initierer hovedprosjektet, ved å definere konkrete tiltak og handlingsplaner for å imøtekomme aktuelle problemstillinger. Vi ønsker å repetere kartlegging og nettverkssamlingene gjentatte ganger i løpet av de neste syv årene, for å kunne gi status og revurdering av prosjektet underveis. Selv om det er forprosjektet som definerer konkrete tiltak og

handlingsplaner som er nødvendig for å endre strukturen og kulturen på likestillingsområdet i idretten, så antar prosjekteier at det vil være nødvendig å etablere nye mentorprogrammer for unge kvinnelige kandidater til sentrale lederroller og kompetansehevende tiltak for eksisterende strukturer i idretten. Prosjekteier antar at samling og spredning av allerede eksisterende kunnskap om likestilling fra flere sektorer vil kunne bidra til en mer likestilt idrett.

Hovedprosjektets utforming og omfang fastsettes av resultatene fra forprosjektet. Hovedprosjektet er avhengig av langsiktige prosesser og det er avgjørende at hovedprosjektet blir sett i et lengre tidsperspektiv. Denne prosjektbeskrivelsen tar utgangspunkt i at hovedprosjektet strekker seg frem mot år 2025. Et lengre tidsperspektiv er helt nødvendig for å følge opp nødvendige prosesser og kunne ta stilling til om prosjektet har ført til signifikante endringer i struktur og kultur. Uten langsiktig tankegang og vilje til langsiktige forpliktelser, vil ikke prosjektet være bærekraftig i henhold til ressursbruk og måloppnåelse.

5. Metode

Hedmark Idrettskrets finner det naturlig, gjennom sin nærhet til både medlemslinjen og aktivitetslinjen i Innlandsidretten, å ta rollen som prosjekteier for «Prosjekt Likestilling».

5.1 Forprosjekt

Nettverksdanning

Strukturell og kulturell endring krever bred involvering fra ressurspersoner i idretten. Ressurspersoner innen frivilligheten gir idretten et bredt spekter av perspektiver. Offentlige og private foretak og institusjoner former samfunnslivet og det er derfor i idrettens interesse at man forsøker å involvere ulike aktører, for å bidra til å identifisere og belyse problemstillinger på likestillingsområdet, samt skissere mulige løsninger. Det vil derfor være interessant for idretten og prosjektet å skape nettverk på tvers av skillelinjene offentlig, privat og frivillighet.

I forprosjektet ønsker prosjekteier å opprette et nettverk som kan arbeide frem et felles diskusjonsgrunnlag for hovedutfordringer og problemstillinger for likestilling i idretten i Hedmark Fylke, og i Innlandet som helhet. Nettverket benyttes for å forankre arbeidet bredt, gjennom synliggjøring av tematikk, problemstillinger og målsetting. Nettverk og innhenting av erfaringer fra andre organisasjonsledd i idretten og øvrig organisasjonsliv vil være avgjørende for å avdekke de samfunnsstrukturer som fungerer som en barriere for kvinner i idretten.

Kartlegging

En kartlegging vil bygge på tidligere studier av likestilling i norsk idrett, resultater fra «ProCoN» og erfaringer fra mentorprosjekt i Norges Idrettsforbund og Norges Skiforbund.

Dybdeintervjuer er planlagt gjennomført for å belyse sider og problemstillinger fra perspektivet til kvinnelige ledere i Innlandsidretten.

5.2 Hovedprosjekt

Metode for hovedprosjektet avgjøres og fastsettes av resultater fra forprosjektet. Det er nærliggende å anta at bruk av nettverkssamlinger, mentorordninger og oppdatering av kurs og kompetansehevende tiltak i idretten, vil være metoder som kan gi effekt på langsiktig måloppnåelse.

6. Sentrale samarbeidspartnere

Prosjektet er avhengig av andre instanser som har kompetansen til å gi faglig oppbygging ved tiltakene som kommer som følge av forprosjektet. For å kunne skape holdningsendringer i Innlandsidretten, må vi invitere inn eksterne samarbeidspartnere for å bistå i kompetanseheving, erfaringsutveksling og bistand med å sette problemstillinger på dagsorden.

Ved å invitere et bredt utvalg aktører inn i arbeidet, vil vi oppnå en nettverksorganisering som kan peke på sammenfallende problemstillinger omkring likestilling i et samfunnsperspektiv. Vi tar utgangspunkt i at Innlandsidretten gjenspeiler samfunnet og de problemstillinger knyttet til kjønnsbalansen.

Hedmark Fylkeskommune er en avgjørende premissleverandør for prosjektet, gjennom planverk og bevilgning av midler til igangsetting av tiltak. Plan for fysisk aktivitet 2014-2017 slår fast at idrett skal være for alle, og forsterket dermed signalene fra Idrettspolitisk dokument (IPD) 2011-2015, som er videreført i Idrettspolitisk dokument 2015-2019. Hedmark idrettskrets finner det naturlig at Hedmark Fylkeskommune tar del i nettverksdanningen og styringsgruppen for prosjektet.

Oppland idrettskrets er en naturlig samarbeidspartner for Hedmark idrettskrets. Kretsene samarbeider på en rekke områder og planlegger fusjon innen 1. januar 2020. Et samarbeid mellom idrettskretsene er helt avgjørende dersom prosjektet skal vise til resultater og tiltak for Innlandet, da Oppland idrettskrets i dag er overliggende organisasjonsledd for i overkant av halvparten av idrettslagene i det geografiske området som ønskes satt fokus på i prosjektet. Idrettskretsene er i partnere i å arbeide frem en fusjonert idrettskrets. Oppland idrettskrets har kunnskap og erfaring om idretten i sitt fylke, som vil være avgjørende å besitte både i et forprosjekt og i en videre oppfølging og implementering av tiltak som kan bidra til en mer likestilt innlandsidrett. Hedmark idrettskrets ser det derfor som naturlig at Oppland idrettskrets kan inneha en tydelig og aktiv rolle i prosjektet.

Norges idrettsforbund besitter sentral kompetanse, spesielt på bakgrunn av erfaringer med sitt mentorprogram for kvinnelige ledere. Mentorprogrammet har bidratt til å skape sterke kvinnenettverk, som har vist seg nyttige for deling av kunnskap og erfaring. Idrettsforbundets med sin kompetanse og sine ressurspersoner, vil dermed komme til å spille en viktig rolle som sparringspartner og som nettverksdeltaker i prosjektet.

Norges Skiforbund vedtok i 2016 å etablere en mentorordning for kvinner, som sikrer 25 kvinner treårig oppfølging med sin personlig mentor. Prosjekteier anser der som ønskelig å bygge på erfaringene fra dette prosjektet og ønsker dermed å gå i dialog med Norges Skiforbund om deltagelse i forprosjektet og om mulig videre inn i hovedprosjektet.

Høgskolen i Innlandet med Senter for praksisrettet idrettsvitenskap, nettverk og nyskaping (SPINN) besitter fagkompetanse og innenfor idrettsvitenskap, forskningsdesign og nettverk. Hedmark

Fylkeskommune og Hedmark idrettskrets samarbeider og samhandler allerede i stor grad med SPINN gjennom Nettverk Idrett. Det vil derfor være helt naturlig å invitere SPINN som samarbeidspartner til prosjektet, for å dra nytte av lokal fagkompetanse innenfor høgskolemiljøet og forsterke eksisterende nettverk.

Norsk Tipping er invitert til å delta i prosjektet med sin kompetanse og sitt nettverk. Organisasjonen har signalisert at de ønsker å bidra til prosjektet gjennom å stille fagressurser til rådighet for å nå tidligere nevnte målsettinger (se kapittel 3, Mål og Resultater) og benytte prosjektet som en arena for kompetanseutvikling. Norsk Tipping har signalisert at de i første omgang forplikter seg til å delta i prosjektets første fase (Forprosjekt) med kunnskapsinnhenting. Videre bidrag avhenger av forprosjektets fremdrift, resultater og muligheter for langsiktig effekt i måloppnåelsen.

Prosjekteier er i dialog med Likestillingssenteret som vil bidra med kompetanseoverføring fra likestillingsprosesser i politikk og næringsliv. Disse erfaringene kan gjøre seg viktig i forprosjektet i forbindelse med utforming av hypoteser og problemstillinger under kartleggingen. Likestillingssenteret kan også stille fagressurser til rådighet for å utvikle konkrete tiltak i hovedprosjektet.

7. Rapportering

Rapportering fra forprosjektet innebærer utforming av notat(er) fra nettverksarbeid, analyse av surveysvar og sluttrapport for forprosjekt. Sluttrapport fra forprosjekt gjøres tilgjengelig for nettverket og idretten i Innlandet. Hedmark idrettskrets presenterer funn i egne kanaler og møteplasser. Prosjektresultater presenteres i tillegg i ønskede fora på forespørsel av Hedmark idrettskrets og/eller samarbeidspartnere/nettverk.

8. Budsjet

Prosjektet krever langsiktighet, også i budsjettering. Forprosjektets varighet er anslått til å være ett år og punkt 8.1 viser et budsjettoverslag for denne delen av Prosjekt Likestilling. Budsjettoverslaget fordrer forpliktelse fra Hedmark Idrettskrets gjennom bruk av egenkapital og et betydelig tilskudd fra Hedmark Fylkeskommune.

Budsjettrammen for hovedprosjektet vil være mulig å avklare endelig etter endt forprosjekt, men overslaget i punkt 8.2 viser til et anslag på bakgrunn av de antatte rammene prosjekteier mener at hovedprosjektet må inneholde slik det foreligger i skrivende stund. Denne budsjettrammen vil måtte justeres og det er viktig å understreke at gjennomføring av hovedprosjektet vil kreve langsiktige forpliktelser inn mot år 2025.

8.1 Forprosjekt

*Inntekter	Kostnad	Kommentarer
Egenkapital Hedmark Idrettskrets	100.000	
Tilskudd Hedmark Fylkeskommune	420.000	
Totale inntekter:	520.000	
*Utgifter		
Deltidsengasjement	225.000	Prosjektmedarbeider - totalt 20% stilling i 1,5 år
Nettverksdanning med samarbeidspartnere	95.000	Oppstartssamlinger med samarbeidspartnere.
Kartlegging – utforming og analyse av undersøkelsen	200.000	I samarbeid med Høgskolen Innlandet
Totale utgifter:	520.000	
Inntekter - Utgifter:	0	

8.2 Hovedprosjekt

*Inntekter		
Egenkapital Hedmark Idrettskrets	135.000	
Hedmark Fylkeskommune	80.000	
Totale inntekter:	215.000	
*Utgifter		
Oppholdskostnader	95.000	Regionale nettverkssamlinger i Innlandet - presentere resultater. 9,500kr x10
Mentorordning	120.000	Oppstartssamling for mentorer, 40.000kr. Halvårlige samlinger mentorordningen (mentorer og elever), 80.000kr.
Totale utgifter:	215.000	
Inntekter - Utgifter:	0	